

פתוחים

לשינוי

כתבה | רונית זקס
צילמו | רונית זקס ונעם פיק

יש כאלו היוצאים מדירה אל בית קרקע ויש אחרים שחלשו על שטחי גידול עצומים והתכנסו לגינה קטנה. זהו המצב אצל רבקה ומוקי לרנר מבנימינה שהשכילו לחבור למעצב גינות יצירתי ונתנו לו יד חופשית

נעם פיק - נעים להכיר

גדל בעומר עד גיל 12, אז עבר עם המשפחה לאתונה, יוון. בסיום התיכון המשיך ללמוד עיצוב וצילום באוניברסיטת wolverhampton שבאנגליה וסיים בתואר BA Honours בעיצוב וצילום. חזר ארצה והתגייס לצה"ל. בתום השירות עבד מספר שנים כצלם מקצועי, עד שאט-אט גבר תחביב הגיוון על מקצוע הצילום. תכנן גינות והקמתן החלו להוות פרנסה החל משנת 2002. למד לימודים משלימים בעיצוב, אמנות, פיסול וציור בבית ברל, והנדסאות אדריכלות נוף באורט כפר סבא. מאז ועד היום "חי, נושם, חולם ומבצע כל מה שקשור לתכנון והקמת גינות: תכנון כללי, צמחייה, השקיה, דקים, פרגולות, משטחי ריצוף, בריכות ואלמנטים של מים ותאורת גן. הסגנון המוביל הוא טבעי, בלתי פורמלי, ים תיכוני, מודרני ומינימליסטי". בחוה"מ פסח 2011 זכה במקום ראשון בתערוכת עיצוב הגינות. נשוי לגלית ואב לאיתי בן שנתיים.

▲ צמחייה רב-שנתית בצימוח מעוגל: מלוליקה 'גרין דום' בירוק חי חזוטה לבנה באפור. משתרע ופורח בוורוד ענוג: נר-לילה 'נאה' (ברלנדר)

◀ מיטב החזית הכפרית. הבית שמר על אופיו המקורי, כולל אח העצים שבמרכז חדר המגורים. הצמחייה בחלק זה של הבית נותרה יציבה: עצבונית גדולת-עלים, ציקס מפושל, עינן מסרקני, קופיאה ננסית וברנייה מושלגת

▼ כר הדשא הנרחב הנמצא בחלק המערבי של החצר תחת צל השילטית הותיקה, הפך לחלק המועדף לשהיית קיץ

אמא של מוקי לרנר היתה מבין המתיישבים הראשונים בנחלת ז'בוטינסקי בבנימינה, וכאן גידלה משפחה לתפארת, עבדה במרץ חלוצי והצליחה להעמיד דור צברי ושורשי הקשור לעם ולמולדת. קשר מיוחד עבר מדור לדור: אמהות השבט הורישו לבאות אחריהן אצבעות ירוקות ונטייה חזקה לאסוף ייחורים מכל הבא ליד. כך הגיעה קליביה אדומה למרפסת הבית, וגם עצבונית גדולת-עלים (רוסקוס) החסונה, ירקה מפוספסת השורדת בכל מקום מוצל, נר הלילה 'ברלנדר' הנותן מופע ורוד-עתיק בכל שנה מחדש. המדשאות המקיפות את הבית גודלו משלוחות דשא שנאספו מגינות שכנות. פעם, כשלא היתה ברירה, היתה סבלנות...

המשפחה מתגוררת בבית שנבנה בשנת 1930, שנשאר במתכונתו הצנועה: חד-קומתי, גג רעפים אדום, אח לחימום בחורף והצללת שילטית מסופקת לקירור בקיץ, לצד שורת מדחסים של מיזוג אויר בחלק המזרחי של הגן. הגינה, המקיפה את הבית מכל צדדיו, משתרעת על כ-750 מ"ר. הבית הוא חלק מנחלה חקלאית גדולה, שבה מגדל מוקי אפרסמון וענבי יין.

מתחדשים

החלק המזרחי של הגן, המשתרע על כ-300 מ"ר, תפקד הרבה שנים כ"עוד מדשאה". עם השנים הסתבר שייעוד האזור כבר אינו מתאים לצרכי המשפחה. כר דשא נרחב הנמצא בחלק המערבי של החצר תחת צל השילטית הותיקה, הפך לחלק המועדף לשהייה. החלק המזרחי הוא סיפור שונה: שמש עזה של בוקר, מראה מדחסי המזגן בצרוף הרעש העולה מהם הרחיקו את המשפחה מחלק זה של הגן. עליית מחירי המים והשאיפה לחסוך בהם, הובילו להחלטה לשדרג את המקום ברוח הזמן.

כך מצטלבות הדרכים: נעם פיק, מעצב גינות, הכיר את מוקי ורבעה בשנת 2008, כאשר הפך להיות השכן שלהם. הכימיה עבדה, ובחורף 2009 החלו בתהליך שדרוג הגינה. נעם הביא עמו את רוח ההתחדשות עם זווית ראייה אחרת לגמרי: צמחייה מעוטת השקיה, המתאזנת עם אלמנט מים מפכה. השינוי החל בקטן: בהתחלה חשב הזוג לרנר רק על

קשר מיוחד עבר מדור לדור: אמהות השבט הורישו לבאות אחריהן אצבעות ירוקות ונטייה חזקה לאסוף ייחורים מכל הבא ליד

השינוי החל בקטן: בהתחלה חשב הזוג לרנר רק על צמצום שטח המדשאה ושתילת צמחים צנועים באחזקה, אך אט-אט הפך השינוי הנקודתי לתכנון מלא של הגינה

▲ ריצוף מדבר. שביל אבנים טבעיות מוביל מהכניסה הראשית לגן אל הבית, ומקיף אותו. בחידוש החלק המזרחי מתמוגג השביל האחיד לאבני קפיצה

▼ פריחת שלהי החורף בגן המזרחי: עכנאי הדור פורח בשלל תפרחות כחולות הנראות היטב על רקע פרחיו הצהובים של עינן מסרקני

חבלבל מאוריטני, דייטס דו-גוני, גאורה קיפחת 'דה ברייד', אירוס גרמני, גזניה משתרעת, נר הלילה 'ברלנדר', מללויקה 'גרין דום', זיפנוצה 'ארגמני', אלת המסטיק, בן-עוזרר הודי, קליאנדרה אדומת-פרי, קליאנדרה קליפורנית וחרצית שיחית. עץ זית נשתל כעץ הדומיננטי וכעץ צל ליד בריכת הנוי הטבעית. המפנה המזרחי שאיש לא ביקר בו הפך על פי הצהרת מוקי ורבקה לאתר המסב הנאה בישיבה על הספסל והאזנה לפכפוך המים. רשרוש המים מגיע גם אל תוך הבית דרך חלון המטבח (שגם שם מבלים הרבה זמן), ומהנה בזכות הצליל בלבד.

שריטה של צב יבשה

במהלך השינוי עמדו על המשמר כלבה גדולה וחתולה ששמה מזל. אלו חיים בכבוד הדדי זה לצד זה יחד עם הגינה. בין בעלי החיים בגן יש להזכיר את הדגים באלמנט המים וכמובן את צבי היבשה.

רומן רציני ומתמשך עם צבים התחיל אלישע, אחיה של של רבקה, אשר לפני כעשרים שנה אסף כמה פרטים לחצרו, ואחר כך השכיל וטיפח אותם בגדרה שבה הם אוכלים ושותים כיד המלך. וכבני ישראל הלכו ורבו והתרחבו, עד שהמקום צר מלהכילים. את אלו שגדלו על סיר הבשר אי אפשר לשחרר, אבל את הדורות הצעירים של הצבים אפשר לשחרר אל החופש... וכך אכן נעשה: צבים רכים שנולדים בשבי, משוחררים בגיל של שבועות מספר בפארק הסמוך, על מנת שיתרגלו לחזור אל אמא טבע. הצבים הנותרים ממשיכים לגדול לתפארת על תזונת חסה ושאר ירקות מהמטבח. צבים נוספים (מלאכותיים כמובן) מפוזרים ברחבי הגן במגוון שמושים: כמיכלי שתילה, פסלים בגדלים ובסגנונות שונים וכחפצי נוי.

לא בכדי הצב כל כך חשוב בתרבות העולם: במסורת המוסלמית מי שמגדל צב בחצרו לא ידע עוני וחולי, במסורת עמי המזרח קרי סין ויפאן הצב מסמל אריכות חיים (בדרך כלל כאשר עגור עומד על השריון). אם אלו מביאים גם בריאות - דיינו. ❀

▲ חלקת אלוהים קטנה. פינת ישיבה מעוגלת עשויה מצמיגי מכוניות ושולחן עץ זית, הממוקמים קרוב לבריכת הנוי, מצליחים ליצור אזור אינטימי לזוג לרנר וגם לכלבה הגדולה

▼ פריחה קיצית בגן המזרחי: קליאנדרה ורודת פרי בנוף הגבוה, גיאורה קיפחת 'דה ברייד' בנוף הבינוני, וחבלבל מאוריטני משתרע בכחול

המפנה המזרחי שאיש לא ביקר בו הפך על פי הצהרת מוקי ורבקה לאתר המסב הנאה בישיבה על הספסל והאזנה לפכפוך המים

צמצום שטח המדשאה, שתילת צמחים צנועים באחזקה ובדרישות המים, ואלמנט מים קטן, אך אט-אט הפך השינוי הנקודתי לתכנון מלא של הגינה. בסופו של תהליך פינה הדשא את מקומו לאזור המכיל פינת הסבה, צמחיה גובלת, וציר הליכה ריחני המקיף את הבית. אומנם מגוון הצמחים קטן, אך יחד עם זאת ניתן לראות שפע של פריחה לאורך השנה, כולל הזמנה פתוחה לבעלי חיים כגון פרפרים וציפורים.

משתמשים בקיים

נעם חיבר את חלקי הגן השונים בעזרת הריצוף: אבני מדרך המהוות את תשתית השבילים ופינות הישיבה ממשיכות גם לאזור המזרחי בגן, מתפוגגות בהדרגה עד שהופכות לשביל אבני קפיצה. הגוון הוורדרד נבחר בכוונה תחילה על מנת שיתאים לריצוף הקיים.

שולי השביל מורכבים מאבנים שנאספו באתר פסולת קרוב. פינת הישיבה עשויה מצמיגי מכוניות. ברוח הקיימות ניתן להכליל גם את הצמחיה הבלתי פורמאלית שנבחרה, כמו גם את רוח הדברים החופשית שבה נעשו הדברים: רבקה ומוקי הציגו את זווית הראייה שלהם ונעם, קשוב לצרכים, ידע לתרגם אותם לתכנון הגינה, הבריכה, הצומח ותאורת הגן.

ומה בצמחיה

דבר ראשון החזקים של פעם: את העצבונית כבר פגשנו, גפנית משולשת שעוטפת את קירות הבית ויודעת גם לאוורר אותם בחורף, גואיבה תותית משמשת גדר חיה לחצר, לסירוגין עם ורד אייסברג מטפס ודורנטה מצויה המהווה רקע מצוין למתרחש בגן. באזור המתחדש עושים יחד פריחתו הכחולה של עכנאי הדור עם עינן מסרקני שפורח בצהוב. בשביל צמחי ריח ותבלין כמו טרכלוספרמון יסמיני, אזוביון משונן ואזוביון רפואי, אזובית מצויה (זעתר), אזובית פשוטה (אורגנו), בת קורנית פשוטה (תימין), זוטה לבנה, נענה משובלת (ליד בריכת הנוי), פיגם מצוי, רוזמרין רפואי. עוד ניתן למצוא שם אגפנתוס,

